

جهان

"کتاب مقدس" مائو پنجاه ساله شد

به "انجیل مائو" معروف شده بود. مجموعه‌ای از نقل قول‌های رهبر حزب کمونیست چین. در انقلاب فرهنگی هر چینی می‌توانست از "کتاب مقدس" مائو نقل قول بیاورد. تیراژ چاپ دوم کتاب که سال ۱۹۶۶ منتشر شد، بالغ بر یک میلیارد نسخه بود.

پنجاه سال از انتشار کتاب مائو می‌گذرد. سایت تاگس‌شاو، سایت خبری شبکه یک تلویزیون آلمان، ARD، به مناسبت پنجاه سالگی این کتاب، گزارشی از استودیوی خود در پکن منتشر کرده است.

هنوز هستند کسانی که "کتاب مقدس مائو" را می‌خرند. البته بیشتر جهانگردان یا کسانی که هنوز شیفته ایام گذشته هستند. و هستند کسانی که هنوز گمان می‌کنند پاسخ خیلی از پرسش‌ها را باید در "انجیل مائو" یافت. اما کتاب مائو این روزها نقش مهمی در زندگی روزمره مردم چین بازی نمی‌کند. تنها سالخورده‌گان آن ایام را فراموش نکرده‌اند؛ نقل‌قول‌ها را و انقلاب فرهنگی خونین را.

انجیل انقلاب فرهنگی

در دوران انقلاب فرهنگی، مطالعه "انجیل مائو" برای چینی‌ها الزامی بود. عنوان اصلی کتاب به زبان چینی این بود: "سخنان رهبر، مائو تسه‌تونگ". آموزش این کتاب در مدارس چین در آن هنگام اجباری بود و دانش‌آموزان دوره ابتدایی و دبیرستانی می‌بایست سخنان رهبر را حفظ می‌کردند. کار به جایی رسیده بود که اگر دانش‌آموزی نمی‌توانست نقل‌قولی از کتاب سخنان رهبر بیاورد، حق ورود به کلاس درس را نداشت.

بیشتر بخوانید: مائو؛ وسیله‌ای برای کسب درآمد در چین

انقلاب فرهنگی سال ۱۹۶۶ شروع شد. آموزگاران، روشنفکران و دست‌اندرکاران فعالیت‌های فرهنگی به نام انقلاب و به دست انقلابیون مورد ضرب و شتم قرار می‌گرفتند، شکنجه می‌شدند، به قتل می‌رسیدند و یا وادار به خودکشی می‌شدند. این قاعده

می‌توانست شامل حال همه شود، از دوستان و همسایه‌ها گرفته تا والدین و خویشاوندان. و به این ترتیب "کتاب مقدس" مائو سنگ بنای ایدئولوژیک نبرد خونینی بود که به نام انقلاب فرهنگی آغاز شد.

در تجمعات توده‌ای که در میدان صلح آسمانی برگزار می‌شد، هزاران نفر کتاب مائو را با جلد سرخ آن بلند می‌کردند و شعار می‌دادند. بسیاری از جوانان که عضو گارد سرخ بودند نیز علی‌رغم سن کم خود در این جنبش شرکت داشتند.

یکی از کسانی که سال ۱۹۶۶ در میدان آسمانی حضور داشت، دختر جوان ۱۳ ساله‌ای به نام شیانگ‌شن بود. یکی از اعضای گارد سرخ چین. او هم کتاب سرخ مائو را در آن روز در دست داشت. می‌گوید: «همین که مائو تسه‌تونگ از دروازه میدان آسمانی عبور کرد، همه کسانی که در این تجمع حضور داشتند، شروع کردند مثل دیوانه‌ها جیغ کشیدن. فریاد می‌زدند: زنده باد رهبر مائو. ما به او چنان نگاه می‌کردیم که گویا داریم به خورشید نگاه می‌کنیم. همه دیوانه شده بودیم، من هم دیوانه شده بودم. می‌پریدیم و جیغ می‌زدیم.»

امروز، پس از گذشت پنجاه سال از آن هنگام، شیانگشن در وبلاگ خود رویکردی انتقادی به آن دوره دارد، به دوره‌ای که او به عنوان یک عضو گارد سرخ، در انقلاب فرهنگی شرکت داشت. او معتقد است که پرداختن به انقلاب فرهنگی و زخم‌های به جای مانده از آن دوران الزامی است. موضوعی که حتی امروز نیز در چین تابو است و کسی به آن نمی‌پردازد.

او می‌گوید: «ما طوری تربیت شده بودیم، که مائو را نزدیکتر از والدین خود می‌دانستیم. مائو برای ما خدا بود و دیگران هیچ. همه می‌بایست در برابر او حرف‌شنو باشند. دوره‌ی خیلی خشنی بود. ما می‌خواستیم دشمنان را شکست دهیم و نیست و نابود کنیم.»

جایگاه "کتاب مقدس" در چین امروز

در جامعه امروز چین و نزد نسل جوان این کشور، "انجیل مائو" از ارج و منزلتی برخوردار نیست. نسل جوان یا اصلاً چنین کتابی را ندیده است و اگر هم دیده باشد، نخوانده است. خبرنگار استودیو پکن شبکه یک آلمان با چند نفر از جوانان در پکن در این باره صحبت کرده است. یکی از آن‌ها که خانم جوان بیست و چند ساله‌ای است می‌گوید: «من درباره این کتاب شنیده‌ام، اما خودم نخوانده‌ام. پدر بزرگم یک نسخه از آن در خانه‌اش دارد. ولی افراد نسل ما هیچ کدام چنین کتابی در خانه خود ندارند.»

زن جوان دیگری می‌گوید که چند نقل قول از سخنان مائو را شنیده، ولی آن را نخوانده است. هستند کسانی که این کتاب را می‌خرند. به عنوان نمونه یک کتابفروش که نسخه‌های قدیمی این کتاب را عرضه می‌کند، می‌گوید: «من همه‌ساله حدود ۱۰۰۰ نسخه از این کتاب را می‌فروشم. آن‌ها را خیلی ارزان می‌خرم.»

۵۰۰ نسخه از آن را به چینی‌ها می‌فروشم و بقیه را به
گردشگران خارجی.»

۵۰ سالگی انقلاب فرهنگی در چین

تسویه حساب با رقبای سیاسی

انقلاب فرهنگی چین که از سوی مائو تسه‌تونگ، بنیان‌گذار جمهوری خلق چین، مبارزه با عوامل کهنه در چین را هدف خود قرار داده بود در عمل به تصفیه خونین حزب کمونیست این کشور از تمامی رقبای سیاسی‌اش تبدیل شد. بیش از یک میلیون و ۵۰۰ هزار نفر کشته شدند. گاردهای سرخ قدرت را به دست گرفتند تا انقلاب فرهنگی چین را اجرایی کنند.

